

POGOVOR S PROF. ANGELOSOM BAŠEM,

ZNANSTVENIM SVETNIKOM
 INSTITUTA ZA SLOVENSKO NARODOPISJE
 ZNANSTVENORAZISKOVALNEGA CENTRA
 SLOVENSKE AKADEMIJE ZNANOSTI IN UMETNOSTI

Dr. Angelos Baš je bil rojen leta 1926 v Taboru v Savinjski dolini. Otroštvo je preživel v Mariboru.

Še pred diplomom je aprila 1950 postal kustos Mestnega muzeja v Ljubljani, kjer je ostal do junija 1963. Diplomiral je iz etnologije leta 1951. Od 1963 do 1979 je bil višji kustos v Slovenskem etnografskem muzeju v Ljubljani, od leta 1979 pa je zaposlen v Inštitutu za slovensko narodopisje Znanstvenoraziskovalnega centra SAZU v Ljubljani kot znanstveni svetnik. Leta 1984 je bil izvoljen v naziv rednega profesorja za etnologijo na Filozofski fakulteti v Ljubljani. Od leta 1978 vodi na Oddelku za etnologijo v okviru podiplomskega študija konzultacije iz predmeta etnologija Slovencev.

Kot štipendist domačih in tujih skladov je študiral v Zah. Nemčiji, Avstriji in na Švedskem.

Bil je predsednik slovenske podružnice Etnološkega društva Jugoslavije (1963/65), član upravnega odbora Etnološkega društva Jugoslavije (1961/65), član uredništva Etnološkega pregleda (1962/73), član uredništva Slovenskega etnografa (1974/77). Zdaj je glavni urednik Traditiones, zbornika Inštituta za slovensko narodopisje pri ZRC SAZU, in glavni in odgovorni urednik Etnološkega pregleda, glasila Zveze etnoloških društev Jugoslavije.

Od leta 1947 do 1988 je objavil 308 bibliografskih enot z različnih področij etnologije, od tega 7 knjig in 17 radijskih oddaj.

Danes se ukvarja predvsem s t. i. historično etnologijo. Zaključuje raziskavo oblačilne kulture na Slovenskem v 17. in 18. stol.

Dovolite, da na začetku poskušam spojiti sodobnost s preteklostjo. Leta 1984 ste uredili knjigo izbranih spisov Franja Baša, vašega očeta. To se mi zdi lep nastavek, da poveste nekaj o svoji mladosti, o odnosih z očetom etnografom in muzealcem. Površen pogled na vašo bibliografijo namreč pokaže, da ste se se od vsega začetka zanimali za slovensko (in slovansko) preteklost, zgodovino, skratka za starinoslovje, tudi za muzejstvo, skratka za vse, s čimer se je profesionalno ukvarjal tudi vaš oče.

Vso svojo zgodnjo mladost sem preživel v Mariboru. Tam je bil moj pokojni oče kot zgodovinar in etnolog od leta 1932 do 1950 ravnatelj muzeja in arhiva. Zato ni bilo naključje, da sem že v otroških letih zmerom znova prihajal v stik z vrsto preostankov iz naše preteklosti, saj me je oče še kot dečka pogosto jemal s seboj v muzej in arhiv, pa

tudi k terenskim ogledom. Bil sem v tretjem razredu osnovne šole, ko sem prebral dobršen del Grudnove Zgodovine slovenskega naroda. Zato se ne spominjam, da bi bil kdajkoli premišljeval o tem, kakšen poklic si bom izbral. Od vsega začetka sem hotel študirati zgodovino v širšem pomenu besede in delovati v tem ali onem poklicu, ki sodi v delokrog te vede. K tej moji odločitvi so pripomogli tudi nekateri profesorji predvojne mariborske klasične gimnazije med katerimi naj posebej omenim zgodovinarja Jana Šedivya in klasičnega filologa Jožeta Košarja, ki sta mi znala prav zgledno približati pretekle dobe. (Košar je vrh tega za zmerom vcepil vame ljubezen do latinščine in grščine.) Med okupacijo sem moral po enem semestru prekiniti študij zgodovine na univerzi v Gradcu. L. 1945 sem se vpisal na univerzo v Ljubljani.

Ob profesorjih zgodovine Milku Kosu, Gregorju Čremošniku in Bogu Grafenauerju me je spočetka privlačila zlasti domača srednjeveška zgodovina. Prva leta po osvoboditvi so pomenila tako rekoč na vseh toriščih obdobje velikega zagona. Tudi sam sem se z vsemi močmi oprijel študija, tako da sem marsikdaj spal samo po 4 do 5 ur na dan, medtem ko sem večino preostalega časa prebil v seminarju ali v čitalnici Narodne in univerzitetne knjižnice. Ob vseh svojih prizadevanjih, da bi kar najbolje spoznal našo gospodarsko, upravno in politično zgodovino, pa sem pri tem nekaj pogrešal. Študij gospodarske, upravne in politične zgodovine me je seznanjal z ogrođjem življenja v preteklosti, ne pa tudi še s tistim delom nekdanjega življenja, ki je izpolnjeval to ogrođje in se je s tem ogrođjem povezoval v zaokroženo celoto.

Konec zime 1947 se je oglasil pri meni moj nekoliko starejši prijatelj režiser Fran Žižek. Potožil mi je, da se je obrnil na nekatere moje profesorje s prošnjo za podatke o prvinah t. i. vsakdanjega življenja v času Miklove Zale, ki jo je takrat režiral. Ostal je v bistvu praznih rok, kajti naproščenci so bili vsi odlični izvedenci v gospodarski, upravni in politični zgodovini, niso pa raziskovali tudi tega, čemur danes pogosto pravimo vsakdanje življenje.

Ta pogovor je v meni še in še odmeval, saj mi je nazorno dokazoval, da študij zgodovine ne obsega tudi tistih tém, ki so se zame pokazale kot najbolj mikavne. Poleg zgodovine sem kot stranski predmet študiral etnologijo. Ob tem sem predelal spis Rajka Ložarja o bistvu, nalogah in pomenu etnologije, izšel je v prvi knjigi Narodopisja Slovencev. Ložar je v tem spisu opredelil etnologijo kot vedo, ki je njen predmet zgodovina ljudske kulture. Takšen predmet etnologije je zajemal prav to, kar me je najbolj zanimalo, vendar je bil omejen predvsem samo s pogledom na kmečko, ni pa obsegal tudi še drugega prebivalstva.

V tem času sem bil tudi v pogostnih stikih z arheologom Jožetom Kastelicem. Ta je vedel za mojo nagnjenost k srednjeveški zgodovini in me je nagovarjal, naj se posvetim zgodnjersrednjeveški arheologiji, ki se je spričo poučnih izkopavanj v tistih letih začela na Slovenskem prav takrat pomembno razcvetati. Kot predmet zgodnjersrednjeveške arheologije mi je Kastelic opredeljeval to, čemur se reče v sodobni etnologiji način življenja, vendar v določeni arheološki dobi. (V tem pomenu sem uporabil sintagmi »način življenja« in »kako so ljudje ... živeli« že v Slovenskem poročevalcu 6. maja 1947.) V navedeni

vedi je bil predmet v časovnem pogledu omejen na razmeroma kratko obdobje, zato sem po določenem premišljanju zavrnil misel, da bi študiral zgodnjesrednjeveško arheologijo. Naposled sem se prepisal z zgodovine, si izbral za glavni predmet študija etnologijo in diplomiral leta 1951 pri profesorju Niku Županiču.

Danes si težko predstavljamo, kako je potekal študij etnologije v štiridesetih in petdesetih letih oz. po vojni. Kakšni so vaši spomini na čas študija?

Na etnološkem oddelku sem bil vpisan od 1945 do 1949, se pravi, da je bil moj edini profesor etnologije Niko Županič. Študij etnologije se je tedaj zelo razločeval od današnjega. Etnološka veda pri nas in v svetu je bila v prvih letih po drugi svetovni vojski tako v teoretičnem kakor v empiričnem pogledu v poglavitnem na drugačni ravni kakor etnološka veda predvsem od 60-let naprej. To se je kazalo tudi pri študiju. V zvezi s tem je študij etnologije v tistem času obsegal dosti manj teorije in zgodovine vede, pač pa precej več empirije kakor v zadnjih 20 ali 25 letih. In v primerjavi s študijem etnologije na beograjski in zagrebški univerzi je bil ta študij v Ljubljani manj nadroben in zato manj obširen, kakor sem lahko v 50-ih letih zvedel iz stikov s srbskimi in hrvaškimi kolegi, ki so študirali hkrati z menoj ali nekaj pozneje.

Zlasti v etnološkem seminarju se je bilo v mojih letih mogoče manj poučiti o tehniki raziskovalnega dela kakor npr. v zgodovinskih seminarjih, ki sem jih obiskoval prav kakor etnološkega. Zgodovinski seminarji so bili takrat na izjemno visoki ravni in v njih sem se z uspehom seznanil s kritiko in uporabo virov. To znanje mi je pozneje koristilo pri etnoloških raziskavah, saj je kritika in uporaba virov v zgodovini in etnologiji, če ne gre za predmete, temveč za pisane in ustne vire, v načelu enaka. Dobro se spominjam seminarja Boga Grafenauerja, v katerem smo obravnavali vire za ustoličevanje koroških vojvod, bil je spomladi 1948 in je potekal ob profesorjevem delu za knjigo *Ustoličevanje koroških vojvod in država karantanskih Slovencev*, ali seminarjev Gregorja Čremošnika, v katerih smo pretresali vire za starejšo srbsko in hrvaško zgodovino. Veliko sem pridobil tudi v seminarju Milka Kosa, medtem ko se je Fran Zwitter vrnil v Ljubljano šele 1948, tako da sem bil samo v tistem njegovem seminarju, v katerem je tekla beseda o virih za revolucijo 1848. Vsi ti seminarji so bili zame visoka šola za znanstveno delo. Če danes obvladam njegovo tehniko, sem se je povečini naučil v imenovanih zgodovinskih seminarjih, manj v etnološkem seminarju.

S tem pa naj ne bo rečeno, da nimam Nika Županiča v lepem spominu. Prav nasprotno. Resda ni bil pedagog, toda v pogostnih stikih, ki sem jih imel z njim zunaj predavalnice in seminarja in ki so največkrat pomenili žive diskusije o najrazličnejših etnoloških vprašanjih in ustreznem slovstvu, med drugim tudi o njegovih spisih, sem veliko pridobil. Županič je bil bleščeč mislec, vselej je znal razločevati bistveno od nebistvenega in obenem postavljati zares pomembne znanstvene probleme. Še danes sem mu hvaležen za številne pogovore, ki sem jih imel z njim posebej o t. im. etničnih zgodovinah in tu zlasti o etnogenezi Slovanov. In še nekaj. Županič ni bil samo znanstvenik, pred in med prvo svetovno vojsko se je izkazal tudi kot dalj-

novidni politik, ki je sodeloval v zgodovinskih dogajanjih, usodnih za Slovence. Tudi v tej smeri sem od njega veliko zvedel in se tudi od njega navzel zanimanja za sodobno politično življenje.

V prvih letih po drugi svetovni vojski nas je bilo študentov, ki smo študirali etnologijo kot glavni predmet, menda le toliko, da nas je bilo mogoče prešteti na prste ene roke. Razmeroma precej pa je bilo takih, ki so študirali etnologijo kot stranski predmet, to so bili večinoma študentje geografije in umetnostne zgodovine. Vsi, ki so takrat študirali etnologijo, so imeli veliko prednost pred današnjimi študenti etnologije, namreč to, da so prišli na univerzo iz drugačne srednje šole, kakor je današnja. Tedanja gimnazija, najsi je bila klasična ali samo realna, je dajala maturantom neprimerno ustrežnejše znanje za študij etnologije kakor današnja srednja šola. Naj ob tem tvegam hudo zamero. Po moji sodbi je ne samo za študij na filozofski, temveč tudi za študij na prenekateri drugi fakulteti edina prava podlaga klasična gimnazija. Vem za sošolce iz mariborske klasične gimnazije, ki so se vpisali na tehniko, ekonomijo ali agronomijo, pri študiju so bili na splošno uspešnejši kakor njihovi kolegi, ki so prišli iz realne gimnazije. Klasična gimnazija daje svojim maturantom summa summarum obsežnejšo izobrazbo in jih nauči bolj logičnega mišljenja in izražanja kakor druge srednje šole, navadi pa jih tudi precejšnjega odrekanja in vztrajnosti.

Vaša prva zaposlitev je bila v Mestnem muzeju v Ljubljani. Na katerem delovnem mestu? Predvidevam, da vaša služba ni bila zelo etnološka, saj ta muzej do danes še ni našel odgovora na vprašanje o mestu etnologije v svoji hiši.

Največji del časa, ki sem ga prebil v Mestnem muzeju v Ljubljani, je bil njegov ravnatelj dr. Josip Mal. Ta je Mestni muzej v Ljubljani pojmoval predvsem kot t. i. kulturnozgodovinsko ustanovo. Po zgledu zlasti nemških tovrstnih raziskav, ki so nastale pred drugo svetovno vojsko, je štel Mal t. i. kulturno zgodovino kot nekakšen mixtum compositum ali kot soznačnico za znanstveno panogo, ki raziskuje kulturo, kolikor ni ta predmet že ustaljenih ved o posameznih kulturnih prvinah (slovstvene zgodovine, umetnostne zgodovine itn.). Naj v zvezi s tem navedem sodbo švedskega etnologa Sigurda Erixona, da (celotna) kulturna zgodovina kot samostojna veda ne obstaja.

Ustrezno svojemu pojmovanju t. i. kulturne zgodovine je Mal napisal knjigo *Stara Ljubljana in njeni ljudje*, 1957. Podobno je skušal zasnovati tudi delo *Mestnega muzeja v Ljubljani*, ki pa ga je hotel v manjšem obsegu obogatiti še z vlogo, ki jo je Ljubljana imela v umetnostni zgodovini. V tej zasnovi ni bilo etnologije, se pravi vede, kakršna se je v 50-letih tako na Slovenskem kakor drugje v Srednji Evropi še zmerom po veliki večini enačila, kakor sem se pozneje navadil govoriti, s kmetologijo. Hkrati pa se ne sme zamolčati, da je Mal s Staro Ljubljano in njenimi ljudmi do neke meje prispeval etnološki oris prebivalcev Ljubljane v starejših obdobjih, saj je v knjigi do neke meje istil kulturno zgodovino z mestno etnologijo, kakor se je ta v 40- in 50- letih začela oblikovati npr. v Franciji in na nemškem jezikovnem ozemlju.

Ob nakazanem snovanju podobe, ki naj bi jo bil Mestni muzej v Ljubljani dobil pod Malovim vodstvom, sem bil kustos za t. i. kul-

turno zgodovino. V zvezi s tem smem omeniti, da sva na podlagi Malovih pogledov z Nacetom Šumijem, ki je od 1951 do 1962 deloval kot konservator za Ljubljano v proračunskem okviru Mestnega muzeja, sestavila program te ustanove, ki je 1954 izšel v brošuri z naslovom Vprašanja Mestnega muzeja v Ljubljani. Besedilo sem oblikoval jaz, kot avtorji pa smo se podpisali vsi znanstveni in strokovni sodelavci muzeja.

Ker sem kakor vsi slovenski etnologi tedaj sledil t. i. kmetološki usmeritvi v vedi, je bilo moje prvo vidnejše znanstveno delo v Mestnem muzeju namenjeno stavbnemu in zemljiškemu značaju Ljubljane v franciscejskem katastru (Slovenski etnograf V, Ljubljani 1952). To raziskavo sem (značilno) sklenil takole: «... izvajanja so... ugotovila... številčno razmerje stanovanjskih, gospodarskih in drugih poslopij v Ljubljani sredi prve polovice 19. stoletja, tudi glede na stavbno gradivo, ter so skušala s pretresom talnih kultur in zemljiških lastnikov določiti kmečke oziroma preprostejše poteze ljubljanskega stavbnega in zemljiškega značaja v tem času ter ob tem pokazati določene vplive agrarne proizvodnje na mestno podobo.» Raziskava je bila mišljena kot začetek zadevnega dela, ki naj bi zajelo vso Kranjsko, toda kmalu sem spredvidel, da posameznik ne more biti kos tako obsežni nalogi, in sem po podobnih spisih o Kostanjevici in Kamniku odnehal. Raziskavo o Ljubljani sem hotel predstaviti v razstavnih zbirkah Mestnega muzeja, vendar pri tem nisem imel sreče. Za Mala je bilo to etnološko delo, ki ni sodilo v Mestni muzej kot t. i. kulturnozgodovinsko ustanovo. Pri doktorski disertaciji, v kateri sem obravnaval nošo na Slovenskem v poznem srednjem veku in 16. stoletju, mi je bila sreča bolj naklonjena. Ker sem raziskoval nošo vsega prebivalstva, ne samo kmečke noše (o tem še pozneje), mi je Mal deloma dovolil opraviti to raziskavo kot službeno delo.

Moja služba v Mestnem muzeju se je razločevala od službe marsikaterega današnjega muzejskega kustosa. Bil sem imenovan za kustosa za t. i. kulturno zgodovino in sem lahko deloval kot etnolog samo toliko, kolikor je bil Mal ob navedenih svojih in mojih pogledih včasih pripravljen pogledati skozi prste. Poleg tega je bilo Malovo načelo, da mora biti začetnik v muzejski hiši »deklica za vse«. Zato sem moral kdajpakdaj opravljati tudi delo kustosa za umetnostno zgodovino, čeprav nisem imel za to nikakršne formalne izobrazbe. Zadnje delo, ki sem ga opravil v času Malovega ravnateljjevanja, je bila priprava razstave o spomenikih NOB v Ljubljani in okolici.

Ni mi znano, ali je Mestni muzej v Ljubljani uvrstil v zadnjem času v svoj načrt etnološko delo. Zame tu ne bi smelo biti nobenega vprašanja. Etnološka veda je drugod v Srednji Evropi prav kakor na Slovenskem v zadnjih desetletjih teoretično in empirično tolikanj uspešno utemeljila etnološko raziskovanje mest, da ne bi moglo biti opravičila, če bi Mestni muzej v Ljubljani še danes ostajal brez etnološkega oddelka. Posebej ne spričo zares poučnih raziskav iz ljubljanske etnologije, ki so jih opravili v omenjenem obdobju zunaj te ustanove.

Leta 1963 ste se zaposlili v Slovenskem etnografskem muzeju v Ljubljani. S tem se začne za vas kot etnologa pomembno obdobje. Veliko ste delali na terenu, zbirali informacije, napisali in izdali 4 knjige (od šestih).

V etnoloških krogih se je veliko razpravljalo o naravi in pomenu raznih etnoloških »služb«. Med njimi je gotovo najznačilnejša služba kustosa etnologa. Kaj vi menite o njej, kako ste jo sami doživljali?

Dovolite najprej dva popravka. Doslej sem napisal 7 oziroma 8 samostojnih publikacij. Da sem bil 1959 po obrambi doktorske disertacije lahko promoviran, je moralo biti besedilo objavljeno tako, kakor je sklenila ocenjevalna komisija. Po ustreznem sklepu mi je univerza v Ljubljani še istega leta v skromni obliki natisnila povzetek doktorske disertacije, z njim pa še nekaj ilustracij. L. 1949 sva s sošolcem Brankom Marušičem, poznejšim ravnateljem Arheološkega muzeja Istre v Pulju, izdala pri tedanjem Slovenskem knjižnem zavodu knjižico Stari Slovani v zgodovini, v kateri sva predvsem povzemala izsledke sovjetskih zgodovinarjev o starejši slovanski preteklosti. Delce sva napisala 1947/48 in po svoje odseva takratno delno ozračje v slovenski zgodovinski vedi; z Marušičem nisva bila edina, ki sva se podredila temu ozračju. In 1970 je izšla pri Mladinski knjigi moja knjiga Noša na Slovenskem v poznem srednjem veku in 16. stoletju, ki pomeni nekoliko predelan in razširjen povzetek doktorske disertacije, dopolnjen s številnimi ilustracijami. To knjigo sem pripravil za natis kot Humboldtov štipendist v etnološkem inštitutu pri univerzi v Tübingenu. V Slovenskem etnografskem muzeju sem napisal 3 knjige (Gozdni in žagarski delavci na južnem Pohorju, Maribor 1967; Savinjski splavarji, Ljubljana 1974; Ljutomerske konjske dirke, Maribor 1976).

O Vašem četrtem vprašanju sem v 50-ih in na začetku 60-ih let marsikdaj pisal, saj je bilo tedaj zelo pereče. Šlo je za temeljno vprašanje kustosovega dela: ali naj bo kustos raziskovalec in obenem prosvetni delavec ali pa naj bo zlasti le prosvetni delavec, ki v bistvu samo aranžira muzejske občasne razstave in stalne razstavne zbirke. Svoje stališče do tega vprašanja sem si ustvaril prav zgodaj. Lahko rečem, da sem v določeni meri zrastel v mariborskem muzeju. Še pred maturo sem očetu včasih pomagal pri inventarizaciji muzejskega gradiva in urejanju depojev, še pred maturo sem si ogledal najpomembnejše jugoslovanske in avstrijske muzeje, po drugi svetovni vojski pa sem kot študent pomagal očetu pri dokončnem oblikovanju razstavnih zbirk mariborskega muzeja, kakršen je bil odprt 1947.

Ob teh izkušnjah sem se dokopal do spoznanja, ki mi ga je nato delo v Mestnem muzeju v Ljubljani zmerom znova potrjevalo: da je namreč mogoče z uspehom pripraviti muzejsko občasno razstavo ali stalno razstavno zbirko samo takrat, če je gradivo za navedena namena dovolj natančno in obsežno zbrano in raziskano. Kajti vsaka muzejska razstava z neko sporočilno vrednostjo mora biti zastavljena problemsko. V nasprotnem primeru lahko pomeni muzejska razstava edinole bolj ali manj estetsko dognano razporeditev predmetov, takšna pa obiskovalcu vselej premalo pove. Sama razporeditev muzealij na razstavi ne more biti dovolj poučna, saj ne prispeva obiskovalcu nekega omembe vrednejšega znanja. Skratka: brez raziskave ne more biti smiselnega razstavljanja v muzejih.

Dandanes so ta vodila povečini uresničena. Pred 35, 30 ali 25 leti je bilo precej drugače. Muzeji so v tistem času neredko skušali reševati svoje denarne težave s pogostnejšim prehitrim prirejanjem občasnih razstav. Tudi Slovenski etnografski muzej ni bil v 60-ih letih

čisto izjemen zgled za takšno usmeritev, da o razstavnih podobi nekaterih drugih slovenskih muzejev v prejšnjih letih rajši ne govorim. S članki, v katerih sem presojal vprašanje, ki ste mi ga zastavili, nisem žel le odobravanja. (Največkrat nejavni) ugovori so bili večinoma prakticistične narave. Sklicevali so se na to, da je takšna razstavna dejavnost predraga in terja preveč časa in da je zato komajda izvedljiva. Toda končni namen vsega muzejskega dela je določena izobraževanje, to pa se dá doseči izključno le na podlagi raziskav gradiva ali, natančneje, raziskav znanstvenih in strokovnih tém, ki jih to gradivo postavlja. Še drugače: kustos mora biti najprej raziskovalec, če naj imajo razstave, ki jih pripravlja, svoj *raison d'être*.

Spominjam se razstave o savinjskih splavarjih (mislim da leta 1972), ki je napravila name velik vtis. Celo razstavno sobo je zasedel splav v naravni velikosti. To ni vprašanje ampak mnenje o plodnem sodelovanju med etnologom in oblikovalcem, o razmerju med raziskavo in njeno ustrezno prezentacijo.

Razstavo o savinjskih splavarjih sem pripravil 1975, potem ko sem končal raziskavo o njih in je izšla tudi knjiga. S to razstavo sem skušal pokazati življenje savinjskih splavarjev na njihovih voznjah. Da bi pokazal tudi vplive savinjske splavarske dejavnosti na življenje v domačih krajih, za to je manjkalo tako razstavnih prostorov kakor denarja.

Za razstavo so ljubénski splavarji natančno obnovili splav, kakršen je bil na Savinji, in kolibo na velikem savskem splavu. Na voljo so mi bili prav tako številni fotografski posnetki, in sicer od izdelave splavov, njihovega splavljanja pa do vseh mogočih dogodkov na voznji in iztovarjanja lesa. Vse razstavljeno gradivo so razlagale obširne legende.

Vsebinsko razstave sem določil sam, ko sem kot raziskovalec nadrobno poznal témo, ki sem jo hotel predstaviti. Ing. arch. Marjan Loboda je po mojih napotkih oblikoval razstavo s tehniko, ki jo je Slovenski etnografski muzej takrat premogel. Takšno naj bi bilo po moji sodbi splošno načelo za sodelovanje med raziskovalcem in oblikovalcem muzejskih občasnih razstav in stalnih razstavnih zbirk.

Kar zadeva zadnji del Vašega vprašanja, odgovarjam nanj s poudarkom pritrdilno. Seveda muzeji brez predmetnega gradiva ne morejo obstajati, to je temelj, na katerem razvijajo vse svoje delo. Toda vizualne in zvočne možnosti, s katerimi je dandanes mogoče dopolniti izpovedi predmetnega gradiva o neki znanstveni ali strokovni témi, je ob posredovanju izsledkov iz raziskav o njej komajda mogoče prečiniti. Filmski posnetek in zvočni zapis lahko izredno učinkovito zaokrožita izpovedi predmetnega gradiva.

V svojih raziskavah si prizadevam včlenjevati témo, ki se je lotevam, v celotno ugotovljivo življenje ustreznega kraja in časa ali, še drugače povedano, téma, ki jo obravnavam, mi rabi kot prizma, skozi katero skušam ugledati celotno ugotovljivo življenje ustreznega kraja in časa. Če hočemo takšne raziskave kar najbolj nazorno pokazati na muzejskih občasnih razstavah in v stalnih razstavnih zbirkah, ne moremo danes teh ciljev doseči brez vizualnih in zvočnih pripomočkov. S temi nujnostmi se v večjih sodobnih muzejih plodno povezuje samo-

stojno predvajanje etnoloških dokumentarnih filmov. Sicer pa Vaše delo spričuje, da Vi vse to sami dobro veste.

Konec 60. let ste šli (skupaj z nekaterimi kolegi, Kremenskom, Makarovičem . . .) v odkrito polemiko z dotedanji usmeritvami v slovenski etnologiji. Kot študent sem bil priča burnim diskusijam v krogu slovenskih etnologov. Imel sem občutek, da gre za silno pomembne stvari. Novo razmišljanje o ljudstvu in ljudskem (kar ste kasneje obravnavali v Pogledih na etnologijo, 1978) in nasploh o novem definiranju predmeta etnološkega preučevanja, je dalo teoretsko podlago celi prihajajoči generaciji etnologov. Danes si ne moremo predstavljati etnoloških raziskav sodobnosti brez teoretskega premika, ki so ga prinesla omenjena dogajanja. Zanima me, če je po vašem mnenju do novih dognanj privedel avtonomen razvoj same stroke, ali pa je šlo za vnašanje diamatskih pogledov na vprašanja zgodovinskeosti, etničnosti in kulture. Torej za poseg od zunaj v slovensko etnologijo? Kaj se danes lahko naučimo iz dogajanja v tistih letih?

V vprašanju precenjujete pomen mojega omenjenega dela. Pri dogajanjih, o katerih govorite, sem resda sodeloval od vsega začetka, toda v njih nisem bil najpomembnejši. Vsekakor pa se pričinja moje delo, ki ga v vprašanju navajate, konec 50-ih let, v bistvu pa 1957. V polemiko »z dotedanji usmeritvami v slovenski etnologiji« torej nisem šel konec 60-ih let, temveč že prej. Za Vas kot takratnega študenta etnologije pa je bil seveda opaznejši in najtehtnejši moj prispevek na posvetovanju o temeljnih nalogah in usmeritvah slovenske etnologije, ki je bilo v Ljubljani 16. maja 1967.

V Slovenskem etnografu IX, Ljubljana 1956, je profesor Vilko Novak objavil spis O bistvu etnografije in njeni metodi. V tem spisu je po zgledu švicarskega etnologa Richarda Weissa označil (str. 12) etnologijo kot »znanost o sedanjosti« (Gegenwartswissenschaft). Temu stališču, ki ga je povečini potrjevala naša etnološka praksa, sem se v naslednjem letniku Slovenskega etnografa (str. 49) čisto na kratko uprl, ko nisem sprejemal »v slovenski etnologiji skoraj običajnega precenjevanja sodobnega in sodobnosti bližnjega ter hudega neupoštevanja starejšega ali slabo znanega gradiva.« Novakovo stališče sem zavračal iz preprostega razloga, ker predmet etnološke vede ne obstaja samo v t. i. sodobnosti, temveč sega še stoletja nazaj. V uvodu h knjižici Noša v poznem srednjem veku in 16. stoletju na Slovenskem, Ljubljana 1959, se pravi v povzetku svoje doktorske disertacije, sem zapisal (str. 5): »Kar zadeva časovni obseg ali celoto naše ljudske gmotne omike, so . . . dosedanje raziskave hudo skope, tako da tudi številnejšim in bogatejšim preučevanjem novejšega gradiva v bistvu manjkajo prava izhodišča glede na starejše razvojne stopnje v posameznih panogah ljudske gmotne omike na Slovenskem. Spričo tega je treba obdelave o naši ljudski gmotni omiki razviti mimo zbiranja in obravnavanja novejšega gradiva takisto nazaj in poskušati, osvetliti njene stvaritve oziroma razvoj v celotnem časovnem razvoju, ki je zanj ohranjeno gradivo.«

Zlasti potem, ko sem septembra 1958 oddal svojo doktorsko disertacijo, sem začel spremljati novejšo tokove v etnološki teoriji in tudi sam iskal nova pota v tej smeri. Ob tem naj najprej omenim preda-

vanje z naslovom Etnografija — zgodovinska znanost, ki sem ga imel v Slovenskem etnografskem društvu 18. decembra 1959 in sem ga objavil v Naših razgledih IX, Ljubljana 1960, str. 77 d. V spisu o »ljudstvu« in »ljudskem« v slovenski etnologiji, natisnjenem v Pogledih na etnologijo, Ljubljana 1978, sem nadrobneje (str. 80 d) opisal, kakšno je bilo moje nadaljnje teoretično delo ali prek katerih postaj, ki so se med seboj nemalo razločevale, sem 1967 prišel do naslednje opredelitve o predmetu etnologije, objavljene v spisu O predmetu etnologije (Časopis za zgodovino in narodopisje n. v. IV, Maribor 1968, str. 273 d).

To je zgodovina načina življenja pri posameznih narodih. Ob navedeni opredelitvi pomeni »način življenja« razmerje vseh družbenih skupin, ki sestavljajo kako narod, do danih kulturnih prvin, kakor tudi vplive, ki jih je imelo zadevno razmerje na življenje teh družbenih skupin. V zvezi s tem sem sodil, da je kakor za vse družbene vede tudi za etnologijo napačno vodilo, po katerem naj bi se njene obravnave omejevale v načelu samo na določene enote ljudi, in sem se tako odpovedal omejitvi etnologije na takšno ali drugačno ljudstvo. V Pogledih na etnologijo (str. 67 d) sem navedeno opredelitev razširil in izpopolnil. V svoji doktorski disertaciji sem resda presegel raziskave ljudske noše, vendar ne iz širših teoretičnih razlogov. Tako sem namreč ravnal zato, ker sem sodil, da naj se ob raziskavi ljudske noše, v kateri je treba obravnavati tudi vplive, ki jih je vanjo prispevala noša drugih plasti v družbi, preuči prav tako ta, slednja noša in naj se s tem ugotavlja in razlaga vsa noša nekega obdobja, ne samo eden njenih sestavnih delov.

Če trdim v Pogledih na etnologijo (str. 75): »Korenite spremembe v pogledih na predmet slovenske etnologije je prineslo leto 1967«, se popolnoma strinjam z mnenjem, ki ste ga zapisali v vprašanju. Pravilno se spominjate, da ste bili tedaj »priča burnim diskusijam v krogu slovenskih etnologov«. Ljubljanskega posvetovanja 16. maja 1967 se nisem mogel osebno udeležiti, slišal pa sem, da je bilo res burno. Podobno je bilo še pozneje in že prej. Ugovori niso bili namenjeni, če govorim zase, samo nekaterim mojim teoretičnim mislim, temveč še bolj etnološkemu teoretičnemu delu pri nas na sploh. Slednje stališče je razložil profesor Dušan Pirjevec: »Posebno vprašanje seveda je, kako je sploh mogoče, da se « raziskovalec »ne zaveda svojih lastnih temeljev« in se »nekritično drži že uveljavljenih delovnih navad in shem ter ponavlja to, kar so drugi ustvarili, ne da bi spoznal smisel tega. Vključuje se v nekakšno inertno samoumevnost, v nekakšno nepreverjeno konvencijo... Tako nastaja vase zaprta miselnost, ki se ne zaveda lastnih temeljev, se ne sprašuje več o lastnem smislu in je zato že a priori nezaupljiva ali celo sovražna do vsega, kar je drugačno ali novo« (Besedna umetnina, Jezik in slovstvo XI, Ljubljana 1966, str. 205).

Dr. Milko Matičetov si je nasprotovanje mojemu teoretičnemu delu kar se dá poenostavil. Ne da bi bil skušal zavriniti njegove posamezne prvine, je najprej pars pro toto smešil moje teoretično delo, nato pa se je pridružil mnenju sovjetskega etnologa S. A. Tokareva: »Spori o obsegu in predmetu etnografske vede so bili tudi med sovjetskimi znanstveniki, in ti spori so prinesli več škode kot koristi, ker so dolgo časa odtegovali zanimanje etnografov do pozitivnega

raziskovalnega dela k abstraktnemu razpravljanju in k igranju z definicijami« (Folklor v Jugoslaviji in kratek pripis, Sodobnost XIV, Ljubljana 1966, str. 634).

Dr. Niko Kuret je štel smešenje mojega teoretičnega dela za »duhovito gloso« (Še o »Prazničnem letu Slovencev«, Naši razgledi XV, Ljubljana 1966, str. 306) in pripominjal: »Če bomo vsi teoretizirali v nedogled, kakor smo priča nekim obravnavam iz zadnjih let, nam bo naša veda poniknila v pesku. Drugod, da omenim samo socialistične dežele, se z etnografsko teorijo resda ukvarja nekaj ljudi, zato pa je na desetine in stotine njihovih kolegov, ki opravljajo konkretno zbiralno in raziskovalno delo. Pri nas je to razmerje obrnjeno. Zlobnež bi dejal, da je teoretiziranje pač lagodnejše od napornega terenskega dela, mučnega iskanja, študija literature, nehvaležnega oranja po arhivih... Vprašanje je, ali si smemo na Slovenskem privoščiti kaj takega, ko nas je sploh še malo, dela pa je več, kot ga lahko vsi skupaj zmoremo« (na nav. mestu).

Precej več je bilo ob mojem teoretičnem delu ustnih ugovorov zoper teoretična prizadevanja v naši etnološki vedi na sploh, prispevali so jih tudi drugi etnologi, ne samo Matičetov in Kuret. Toda bodi tega dovolj.

Ko me sprašujete o tem, kaj je takrat pripeljalo do novih teoretičnih dognanj, odgovarjam takole. Vsi, ki smo iskali nova pota v vedi, smo izhajali iz historičnega materializma, ki smo ga prevzeli kot temeljno vodilo za svoje znanstveno delo. Takšno je bilo sprva po drugi svetovni vojski pravilo v naših družbenih vedah. Tega ne bi imenoval »poseg od zunaj«, saj ni bilo nikomur nič vsiljeno, temveč bolj ali manj dosledno uporabo navedenih vodil v določeni vedi. Njihova uporaba je prihajala v slovensko etnologijo z zamudo. Samoumevno bi bilo za uspešno teoretično delo premalo, če bi bili edinole prevzeli vodila historičnega materializma in če ne bi bili hkrati spremljali tudi etnološke teorije drugod po svetu. Tako je bil »razvoj same stroke« deloma »avtonomen«, deloma oplojen od drugod.

Naposled: proti koncu 60-let so bili ustvarjeni poglobitni teoretični temelji sodobne slovenske etnologije.

Kako je to obdobje vplivalo na vaš nadaljnji razvoj? Za sabo ste imeli knjigo o pohorskih gozdnih delavcih (1967). Le ta skupaj s Kremenskovno Zeleno jamo kaže na pomemben premik etnološke optike, z dotlej pretežno kmečke problematike na problematiko drugih socialnih slojev in poklicev.

Na podlagi teoretičnih izhodišč, ki sem si jih izdelal, je nastala najprej knjiga Gozdni in žagarski delavci na južnem Pohorju, po določenem presledku pa še knjigi Savinjski splavarji in Ljutomerske konjske dirke. Potemtakem sem si prizadeval uresničevati svoje teoretične poglede v praksi. To sem bil dolžan tudi dr. Kuretu, ki je 1966 zahteval: »Vsem, ki se nevarno zapredajo v štrene svojih 'teorij', bi zato rad zaklical: Ne izgubljajte se vendar v nerealnih spekulacijah in navadnim zemljanom nerazumljivih abstrakcijah... marveč nam že pokažite, kako znate teorijo uresničiti v praksi!« (na nav. mestu).

Ko sem 1979 prišel v Inštitut za slovensko narodopisje pri SAZU (pozneje ZRC SAZU), sem se sklenil ponovno usmeriti v t. im. historično etnologijo in tako nadaljevati delo, ki sem ga opravljal še, ko sem bil v Mestnem muzeju v Ljubljani. Z imenom historična etnologija označujemo (ne najustrezneje) tisto etnološko delo, ki raziskuje na podlagi pisanih in upodabljaljivih virov obdobja, za katera povečini manjkajo terenski viri, tj. predmetno gradivo in ustno izročilo. Ali: historična etnologija raziskuje največkrat čas pred 2. polovico 19. stoletja. Na Slovenskem se ni doslej skoraj še nihče loteval raziskav te vrste.

Če sem s knjigama *Gozdni in žagarski delavci na južnem Pohorju* in *Savinjski splavarji* opustil raziskovanje »kmečke problematike«, kakor pravite, in se kot etnolog lotil drugega, se pravi večinoma delavskega prebivalstva na slovenskem podeželju, mi je na sedanjem delovnem mestu dana možnost tudi za raziskave meščanov in fevdalcev. Kajti v Inštitutu za slovensko narodopisje sem si lahko zastavil kot svojo nalogo, napisati vso zgodovino našega načina življenja v oblačenju. Pozni srednji vek in 16. stoletju sem na tem območju že obdelal, od 1951 naprej pa sem postopoma zbiral zadevno gradivo tudi iz novejših obdobj. Z zastavljeno nalogo torej nadaljujem in končujem začeto delo. L. 1984 je izšla knjiga *Opisi kmečkega oblačilnega videza na Slovenskem v 1. polovici 19. stoletja*, 1987 pa knjiga *Oblačilna kultura na Slovenskem v Prešernovem času (1. polovica 19. stoletja)*.

V slednjem primeru raziskujem del načina življenja pri vseh družbenih skupinah na nekem ozemlju v določenem času in tako še naprej skušam uresničevati svoje teoretične poglede. Prav tako skušam uresničevati navedene poglede s tem, ko si prizadevam dosledno uresničevati svojo opredelitev o predmetu etnologije kot zgodovine načina življenja pri posameznih narodih. Slej ko prej sem prepričan, da je treba raziskovati določena etnološka območja v načelu natanko tako kakor npr. slovstveno, umetnostno, politično, gospodarsko in drugo zgodovino. V podobnem časovnem razponu, kakor delam na zgodovini našega načina življenja v oblačenju, je Viktor Geramb napisal zgodovino kmečke noše na Štajerskem (*Steirisches Trachtenbuch I, Graz 1932—5, II, Graz 1935—9*) in Sergij Vilfan zgodovino kmečke hiše na Slovenskem (*Gospodarska in družbena zgodovina Slovencev I, Ljubljana 1970, str. 559 d*).

Kasneje ste se nekako razšli s prenovitvenimi dogajanjmi v etnologiji, saj vas na primer ni zaslediti pri kolektivnem delu ob vprašalnicah, ki še danes šteje za veliki »združevalni« projekt metodološko različno orientiranih slovenskih etnologov, etnografov in folkloristov. (Izjema je vaše sodelovanje pri vprašalnici Družbene organizacije, skupaj z D. Umekovo)

Posledica omenjenih dogajanj je ustanovitev Slovenskega etnološkega društva (1975). Kako vi gledate na ta dogajanja?

Na prvi del tega vprašanja ne bi rad kaj več odgovarjal. Zmerom sem bil »samotni jezdec«, nikoli nisem pripadal neki skupini, nekemu krogu ipd. »Kolektivnim delom« sem se pridruževal ali ne, kakor sem pač presojal možnosti za svoje sodelovanje v njih. Pri vprašal-

nicah za Etnološko topografijo slovenskega etničnega ozemlja sem sprva z veseljem sodeloval, saj sem imel delo na tem načrtu za pomembno in prepotrebno. Toda zavoljo nekega izpada zoper mene mi ni 1974 preostalo drugega, kakor da sem se umaknil, potem ko sem oddal svoj prispevek za vprašalnico o družbenih organizacijah. Ta vprašalnica je potem izšla z dopolnilom Duše Krnel-Umek (Etnološka topografija slovenskega etničnega ozemlja, vprašalnice VIII, Ljubljana 1975, str. 59 d). Naj povem, da sem tu nerad odpovedal sodelovanje. Kajti vprašalnice za Etnološko topografijo slovenskega etničnega ozemlja štejem slej ko prej za tehtno storitev slovenskih etnologov, in sicer tehtno za teorijo, zgodovino vede in empirično delo. S temi vprašalnici smo prišli do natančne razčlenitve celotnega predmeta v etnologiji. Na tej podlagi se bo lahko plodneje razvijalo vse empirično delo v slovenski etnologiji, pa tudi njuna teorija in zgodovina sta z omenjenimi vprašalnici nemalo pridobili.

Poznal sem tako delo Slovenskega etnografskega društva kakor delo slovenske podružnice Etnološkega društva Jugoslavije, zato sem si 1975 od ustanovitve Slovenskega etnološkega društva spričo delovnega načrta, ki ga je napovedalo, več obetal kakor od dotedanjih društev. Marsikaj od tega je nato Slovensko etnološko društvo udejano, tako da pomeni po moji sodbi neko novo kvaliteto v društveni dejavnosti naših etnologov. Predvsem je po moji sodbi čutiti v Slovenskem etnološkem društvu duha sodobne etnologije, kljub nekaterim nezrelim spremnim prvinam. Imam pa vtis, da vodi Slovensko etnološko društvo neka skupina, ob kateri drugi etnologi, zlasti nekoliko starejši, ki niso v tej skupini, ne prihajajo dovolj do besede. Všeč bi mi bilo, če se motim. In zagotovo ne bom nikoli razumel, kako sta bila lahko v Slovenskem etnološkem društvu izvoljena predsednika, kakršna ne bi mogla biti, o tem sem trdno prepričan, na čelu nobenega drugega znanstvenega ali strokovnega društva.

S svojimi poročili v Slovenskem etnografu ste nam odkrivali svet nemške etnologije, kot ste ga spoznavali na študiju v Nemčiji. Ali lahko poveste kaj več o vaših študijskih stikih z nemško etnologijo? Kaj se lahko po vašem mnenju naučimo od sodobne nemške etnologije?

V vprašanju znova precenjujete pomen mojega dela. Po vrnitvi iz Tübingena sem v Slovenskem etnografu in v Traditiones najprej poročal o nekaterih knjigah, ki jih je izdalo tübinsko etnološko društvo, nato pa o nekaterih knjigah tistih zahodnonemških etnologov, s katerimi sem prišel v stik in ki so mi poslali svoje knjige s prošnjo, naj o njih poročam. Tu je šlo po eni strani zlasti za poročila o nekaterih etnoloških doktorskih disertacijah v Tübingenu, po drugi strani pa za poročila o nekaterih knjigah prof. Weber-Kellermannove iz Marburga, prof. Möllerja iz Göttingena, prof. Bringemeierjeve iz Münstra, prof. Kramerja iz Kiela in prof. Gebharda, prof. Gerndta in prof. Rotha iz Münchna. V posebnem spisu sem se nekoliko razpisal o knjigi Abschied vom Volksleben, Tübingen 1970, v kateri so vidnejši tübinski etnologi zavračali prenekatero prvino v dotedanji nemški etnologiji, do teh zavračanj pa sem imel za potrebno izraziti svoje

pridržke (Slovenski etnograf XXV-XXVI, Ljubljana 1972-73, str. 157 d). S temi prispevki sem odkrival seveda le majhen del zelo ustvarjalne zahodnonemške etnologije in še danes ostajam na dolgu za vrsto knjižnih poročil.

Po letu 1979, ko sem se vnovič popolnoma posvetil t. im. historični etnologiji, sem v stikih predvsem s tistimi zahodnonemškimi etnologi, ki se ukvarjajo (tudi) z raziskavami te smeri. V zadnjem obdobju sem navezal tudi stike z nekaterimi avstrijskimi etnologi, in letos me je prof. Hörandnerjeva z univerze v Gradcu povabila, naj kot gostujoči profesor predavam tam v zimskem semestru 1988/89 o etnologiji Slovencev v fevdalni dobi in o zgodovini etnološke vede pri jugoslovanskih narodih. Žal mi je huda očesna bolezen preprečila, da bi se odzval temu vabilu.

Od sodobne zahodnonemške etnologije se je mogoče marsikaj naučiti. Nemara niso v nobeni evropski etnologiji teoretične raziskave in raziskave iz t. im. historične etnologije tako zelo številne kakor v zahodnonemški, v njej pa pogosto obravnavajo tudi najrazličnejše novejšje kulturne procese (ne posameznih kulturnih prvin zase); temu ustreza bera spoznanj.

Ali je vaša odločitev, da se prvenstveno posvetite t. im. historični etnologiji načelne narave in je torej mogoče v prihodnje pričakovati tudi obravnavo sodobne problematike, ali pa ta odločitev izvira iz nemoči etnologije (oziroma njene metodološke orientacije), da bi se obvezujoče soočila z bistvenimi kulturnimi prvinami sodobne slovenske družbe?

Na to vprašanje sem deloma že odgovoril. Marsikatera od naših etnoloških raziskav iz zadnjih 20 let obravnava (kajpak ena bolj, druga manj uspešno) bistvene kulturne prvine »sodobne slovenske družbe«, se pravi slovenske družbe po drugi svetovni vojski. Zato nikakor ne bi govoril o »nemoči etnologije« za tovrstno raziskovanje. To je popolnoma jasno razvidno iz spoznanj omenjenih raziskav, med temi tudi iz predel za načrt »Načina življenja Slovencev v 20. stoletju«. Ko bo ta velikopotezni načrt uresničen, bo dokončno zavrtnjena misel o »nemoči etnologije« za raziskovanje bistvenih kulturnih prvin »sodobne slovenske družbe«.

Zakaj sem se odločil raziskovati predvsem historično etnologijo? Na to sem posredno odgovoril že zgoraj, zdaj naj to storim še čisto neposredno. Sodim, da je treba obdelati predmet etnologije v vseh obdobjih, za katera je ohranjeno gradivo. Treba je torej raziskovati ne samo 20. stoletje, temveč tudi še vsa prejšnja stoletja, iz katerih potekajo viri za etnološka spoznanja. Tako se lahko tudi bolje razlaga etnologija najnovejšega časa. In raziskav iz historične etnologije na Slovenskem malone ne poznamo. Že 1959 sem zato zapisal: »V to smer sem se odločil zastaviti svoje etnografsko delo« (Noša v poznem srednjem veku in 16. stoletju na Slovenskem, str. 5).

Ko sem bil v Slovenskem etnografskem muzeju, mi to praviloma ni bilo omogočeno. V Inštitutu za slovensko narodopisje pa so mi dane vse možnosti za raziskave iz historične etnologije. Skušal jih bom izrabiti po najboljših močeh. Ker je historična etnologija pri nas, kot poudarjeno, skoraj popolna ledina, čaka delo na njej vrsto raz-

iskovalcev, ne le enega. Zato s svojimi raziskavami zlepa ne bom posegel v 20. stoletje in še posebej ne v leta po drugi svetovni vojski (slednje sem storil v knjigi Ljutomerske konjske dirke in v spisih Izraba prostega časa pri starejših gozdnih delavcih na južnem Pohorju po osvoboditvi, Slovenski etnograf XX, Ljubljana 1967, str. 67 d in Obiranje hmelja na kmečkih posestvih v Savinjski dolini, Slovenski etnograf XXIII-XXIV, Ljubljana 1970-71, str. 71 d). Upam, da lahko v dogledni prihodnosti pričakujem sodelavce, saj najnovejši učni načrt za etnologijo na ljubljanski univerzi k sreči ni več tolikanj mačehovski do izobrazbe za delo v historični etnologiji, kakor so bili dosedanji.

Spraševal in za objavo pripravil *Naško Križnar*

(Konec avgusta 1988)

A TALK WITH ANGELOS BAS

Angelos Baš was born in the village of Tabor in Savinjska dolina in 1926, and spent his childhood in Maribor.

Even before graduation, in 1950, he was employed as a custodian in the Ljubljana Town Museum, where he remained till June 1963. He graduated in ethnology in 1951. From 1963 to 1979 he worked as senior custodian in the Slovene Ethnographic Museum in Ljubljana, and has since been engaged in scientific work at the Institute for Slovene Ethnography within the Scientific Research Centre of the Slovene Academy of Sciences and Arts in Ljubljana. In 1984 he was elected Professor of Ethnology to the Faculty of Arts in Ljubljana. Since 1978 he has conducted consultations for post-graduate students of the subject Ethnology of the Slovene People at the Department of Ethnology of this faculty.

He has received several Yugoslav and foreign scholarships for studies in West Germany, Austria and Sweden.

He was chairman of the Slovene branch of the Yugoslav Ethnological Association (1963-65) and a member of its board (1961-65). He also worked on the staffs of both the Ethnological Review (1962-73) and the Slovene Ethnographer (1974-77). Now he is editor-in-chief of the Traditions, journal of the Institute for Slovene Ethnography, and the Ethnological Review, bulletin of the Association of Yugoslav Ethnological Societies.

Since 1947, up to 1988, he has published what constitutes a total of 308 bibliographical units covering various areas of ethnology, including 7 books and 17 radio broadcasts. Today his main field of interest is the so-called historic ethnology. Presently he is on the point of concluding his research into the clothing culture in Slovenia in the 17th and 18th centuries.